

LỜI NÓI ĐẦU

Mời em lên tàu thăm đảo 7

CHƯƠNG I - TỔ QUỐC TA BAO LA BIỂN CẢ 11

Biển Đông giữa lòng Đông Nam Á 12

Chuyến tốc hành thăm biển đảo ven bờ 14

Ra khơi xa thăm quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa 29

Tìm hiểu quần đảo Hoàng Sa. 29

Đến thăm quần đảo Trường Sa 35

Khám phá thế giới tự nhiên và tài nguyên vùng biển đảo. 49

CHƯƠNG II - LẦN GIỜ TRANG SỬ ÔNG CHA ĐỂ LẠI 63

Khởi động cỗ máy thời gian. 65

Lê Thánh Tông, vị hoàng đế coi trọng từng thước núi, tấc sông của tổ tiên 65

Đỗ Bá, người vẽ quần đảo Hoàng Sa 67

Thích Đại Sán với sách *Hải ngoại kỉ sự* 70

Phủ biên tạp lục - cuốn sách cổ mô tả kĩ càng nhất về Hoàng Sa, Trường Sa 73

Tìm về cái nôi của đội Hoàng Sa. 78

Đội Hoàng Sa trong biến thiên của lịch sử 82

Nhà Tây Sơn thực thi chủ quyền biển đảo 85

Quần đảo Hoàng Sa, đóa hoa kì lạ trên vương miện vua Gia Long 88

Cửu đỉnh, bức thông điệp về chủ quyền độc đáo của vua Minh Mạng 91

Phạm Quang Ảnh, Phạm Hữu Nhật

và những người lính Hoàng Sa “đi không thấy về” 94

Theo chân những người lính Hoàng Sa	100
Mở trang sách giáo khoa thời Tự Đức	107
Đến với địa danh Trường Sa	109
Biên niên sử Hoàng Sa, Trường Sa thời thuộc Pháp	112
Vua Bảo Đại với đạo dụ về Hoàng Sa	117
Biển Đông dậy sóng	119
CHƯƠNG III - GIỮ BIỂN TRỜI QUÊ HƯƠNG	127
Hoàng Sa - Trường Sa, nỗi đau còn đó	128
<i>Hoàng Sa và Trường Sa sau 1945</i>	<i>128</i>
<i>1956, phần phía đông Hoàng Sa bị chiếm</i>	<i>129</i>
<i>1974, phần phía tây Hoàng Sa bị chiếm</i>	<i>129</i>
<i>Trường Sa biến thành nơi tranh chấp</i>	<i>132</i>
<i>Cờ Tổ quốc tung bay trên quần đảo Trường Sa</i>	<i>133</i>
<i>Trường Sa thêm một lần nổi sóng.</i>	<i>133</i>
<i>Hiện trạng quần đảo Trường Sa</i>	<i>136</i>
<i>Trung Quốc thành lập cái gọi là "Tam Sa thị"</i>	<i>138</i>
"Sơn hà cương vực đã chia..."	140
Đấu tranh trên mặt trận mới	142
Trường Sa - người canh giữ Biển Đông	147
Những tấm bia chủ quyền trên Biển Đông	151
Cả nước hướng về Trường Sa.	155

Mời em lên tàu thăm đảo

Phạm Xuân Nguyên

Các bạn đọc nhỏ tuổi thân mến,

Tôi rất vui được viết lời giới thiệu cho tập sách các em đang cầm trên tay để làm một cuộc hành trình trên biển đảo quê hương. Tổ quốc Việt Nam ta có hơn ba nghìn kilômét bờ biển chạy quanh ôm ấp dải đất hình chữ S. Đất nước ta “chân Trường Sơn đạp sóng Thái Bình” vươn ra phía Đông, hướng mặt trời mọc. Cứ mỗi mùa hè khi ra biển tắm mát tại các vùng biển nổi tiếng trong nước, các em có bao giờ đôi mắt nhìn ra xa ngoài biển cả mênh mông và tự hỏi giữa trùng khơi sóng nước bao la biển còn có gì đưa lại cho nước ta ngoài những bãi cát phẳng lì, trắng đẹp, những con sóng ngày đêm vỗ bờ ca hát. Biển còn có đảo các em ạ. Biển Việt Nam có nhiều đảo và quần đảo góp phần cùng đất liền làm nên vẻ đẹp và sức mạnh của nước nhà. Cuốn sách này

là con tàu tốc hành đi trong không gian đưa các em tới thăm các đảo và quần đảo trong vùng biển chủ quyền của nước ta và ngược thời gian tìm hiểu cha ông mình đã làm chủ và khai thác biển đảo như thế nào. Các em sẽ thấy tự hào với công lao của biết bao thế hệ người Việt Nam đã tạo lập và giữ gìn cả một giang sơn tổ quốc có lãnh thổ, lãnh hải đầy đủ chủ quyền. Từ đó các em sẽ yêu quý và có trách nhiệm với đất và nước thiêng liêng của quốc gia mình. Như Bác Hồ kính yêu đã nói trong chuyến đến thăm bộ đội hải quân tháng 3/1961: **“Ngày trước ta chỉ có đêm và rừng, nay ta có ngày, có trời, có biển, bờ biển ta dài, tươi đẹp, ta phải giữ gìn lấy nó”**.

Con tàu đưa các em ra khơi thăm biển đảo quê hương sẽ dừng lại nơi hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa. Đó là bãi cát vàng, bãi cát

dài nổi lên giữa mênh mông trùng khơi đã được cha ông ta khám phá, khai thác và quản lí với đầy đủ chứng cứ lịch sử về quyền và chủ quyền của mình hàng trăm năm trước. Giờ đây lễ khao lễ thế lính hàng năm ở đảo Lý Sơn (Quảng Ngãi) không chỉ là một lễ tục tâm linh, mà đó còn là một bằng chứng sống về việc người Việt là chủ nhân hợp pháp duy nhất của hai quần đảo này. Các em đọc sách sẽ biết hiện nay nước ta đang phải đấu tranh quyết liệt và mạnh mẽ với Trung Quốc để khẳng định chủ quyền của nhà nước Việt Nam đối với Hoàng Sa và Trường Sa. Hoàng Sa đã bị Trung Quốc chiếm giữ trái phép từ năm 1974. Một số hòn đảo ở Trường Sa thuộc Việt Nam cũng đang bị Trung Quốc và một vài nước khác chiếm đóng. Điển hình nhất là đảo Gạc Ma đã bị Trung Quốc chiếm giữ sau một cuộc hải chiến đã man với các chiến sĩ công binh hải quân Việt Nam ngày 14/3/1988. Trong cuộc chiến đó 64 chiến sĩ hải quân của quân đội nhân dân Việt Nam đã hi sinh anh dũng khi chiến đấu đến hơi thở cuối cùng bảo vệ hòn đảo. **“Máu các anh không thể nào tan được / Giữa lớp lớp trùng khơi sóng vỗ bờ bờ”**, tôi đã viết những dòng thơ này khi ra thăm Trường Sa lần đầu (5/2010).

Cho đến lúc này, sau khi đã được ra Trường Sa hai lần, trong tôi vẫn nguyên cảm giác hồi hộp xúc động, tự hào khi được đặt chân lên một phần tổ quốc giữa đại dương, vẫn thấy dâng lên trong mình tình yêu và trách nhiệm đối với những hòn đảo như những hòn máu Việt ngoài khơi xa đất nước. Tôi muốn được chia sẻ cùng các em trong bài giới thiệu này.

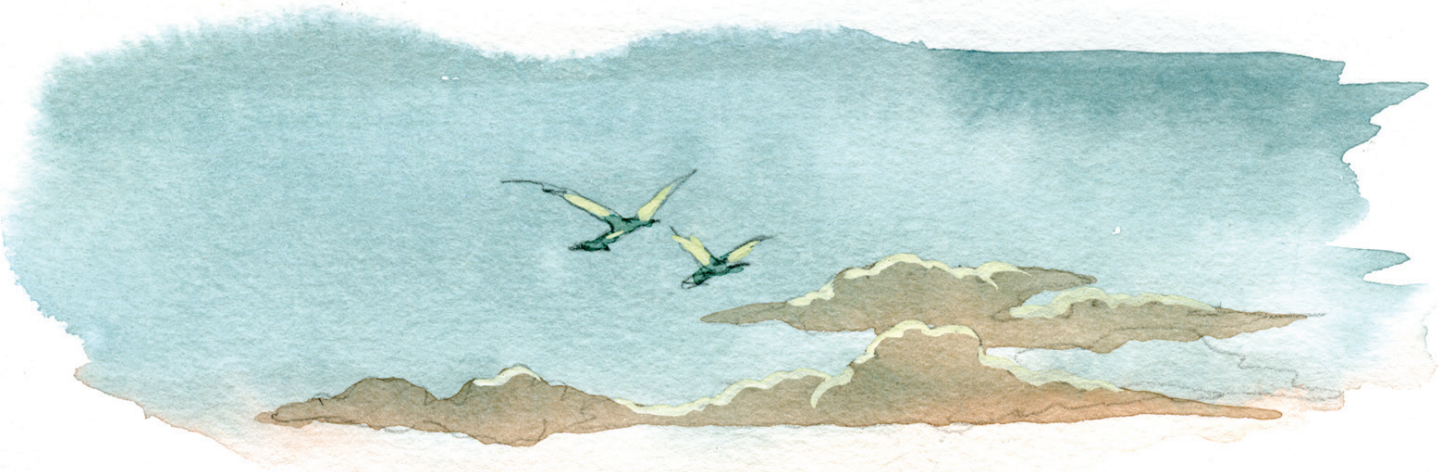
Song Tử Tây là đảo đến đầu tiên trong cuộc hành trình. Đó là dạng đảo nổi, một khu đất nổi tự nhiên trên mặt biển cả, có cây cối, có khoảng không. Ngôi chùa trên Song Tử Tây hướng mặt ra biển, lộng gió sóng, nhưng thoảng tiếng chuông chùa làm lắng lại trong tâm tư hồn người nổi nhớ đất liền, nổi xa cách mà gần gũi. Chùa có mặt trên cả đảo Trường Sa Lớn và đảo Sinh Tồn. Cái đêm ngủ lại Sinh Tồn tôi nằm trên sạp dài chung cùng các lính tăng giữ đảo ngay cạnh chùa. Sáng tinh mơ tiếng chuông chùa đã thức giấc tôi, tỉnh dậy bước một bước là ra đứng trước biển còn trong ánh nhập nhoạng sáng ngày, ngỡ như tôi đang ở một làng quê Việt bao đời bình yên, thanh thản, mặc dù buổi chiều hôm trước xuống CQ đã phải xuất phát hú còi đuôi xua tà lẹ cố tình vi phạm lãnh hải của ta.

Đến đảo chìm càng thương hơn người lính. Đảo vốn là tầng san hô chìm dưới mặt nước khi thủy triều lên. Nước rút phần cứng mới lộ ra. Trước đây chiến sĩ ta phải làm chòi trên nước để ở và canh giữ chủ quyền. Bây giờ đá sỏi bê tông đã được đổ xuống nền san hô làm nhô cao một khối chắc, trên đó dựng một đồn tiền tiêu bảo vệ vùng biển chủ quyền lãnh thổ nước nhà. Ở đảo chìm chỉ một bước chân là chạm sóng chạm nước. Những con chó được nuôi để vừa bầu bạn cùng lính, vừa là những người lính canh giữ đảo rất dạn nước, chúng bơi lội chạy nhảy tung tăng trong sóng nước và khi thấy có người đến cũng ríu rít mừng rỡ. Màu xanh ở đảo chìm chỉ là những ngọn rau trồng trong các thùng đựng đất mang từ đất liền ra. Giữa cái ngút ngàn xanh đến nhức mắt của biển cả bao la, xanh đến thản nhiên vô tình, thì màu xanh non tơ nhỏ bé của từng lá rau làm ấm áp, gần gũi, thấy như được sẻ chia sự đồng cảm.

Niềm đồng cảm đó càng tăng lên hơn nữa khi lên nhà giàn. DK không phải là “dàn khoan” mà là chữ viết tắt của cụm Dịch vụ Khoa học Kỹ thuật, một tên gọi cho những

ngôi nhà chênh vênh như tổ chim cắm trên những chiếc cột sắt lao thẳng xuống lòng biển. Những người lính sống trên đó ở lưng chừng giữa biển và trời, ngày động biển ngó xuống thấy sóng đánh cao tưởng chừng như quật ngã cuốn tung cả cái “tổ chim” nặng hàng chục tấn, ngày đẹp trời ngó ngút tầm mắt vẫn chỉ thấy trắng trời trắng biển. Với những người lính ở nhà giàn và đảo chìm, được sang đảo nổi đã là một sự giải phóng đôi chân được đi được chạy, dẫu là vẫn giữa trùng khơi đại dương.

Tôi được một niềm vui bất ngờ trên đảo Trường Sa Lớn khi nghe các trẻ em ở đảo, những công dân tuổi chín mười, hát vang bài đồng dao tôi viết cho *album* của ca sĩ Khánh Hòa. Chuyện là thế này: Nghệ sĩ ưu tú Khánh Hòa, ca sĩ của Nhà hát ca múa nhạc Thăng Long (Hà Nội), ra Trường Sa lần này là lần thứ ba. Nhưng lần này cô đi với một ê kíp thực hiện *album* của mình với sự cho phép của Bộ tư lệnh hải quân được quay các cảnh trên biển đảo. Trước đó cô đã ngõ ý với tôi muốn có một bài thơ về biển cả cho các cháu trên đảo hát lồng vào đoạn nhạc dạo giữa hai khúc của bài

“Sức sống Trường Sa” mở đầu *album*. Tôi đã nhớ lại những cảm xúc của mình khi lần đầu được ra Trường Sa và câu ca đồng dao thuở nhỏ đã ập đến cho tôi viết những dòng mộc mạc về biển đảo quê hương hôm nay đang vỗ sóng liên hồi trong mỗi lòng dân Việt. **Nu na nu nống / Đánh trống phát cờ / Biển cả xa mờ / Có hai quần đảo / Hoàng Sa Trường Sa / Ngoài trùng khơi xa / Là nơi đất Việt / Bao đời thiết tha / Tàu ai đi qua / Thuyền ai đi lại / Nước Việt mãi gọi / Hoàng Sa Trường Sa / Nu na nu nống / Hoàng Sa Hoàng Sa / Nu nống nu na / Trường Sa Trường Sa.**

Các bạn đọc nhỏ tuổi thân mến, tôi tặng các em khúc đồng dao này để cùng các em đi chuyến tàu - cuốn sách thăm đảo. Tôi tin các em sẽ có nhiều hứng thú trong chuyến đi bằng câu chữ hình ảnh hôm nay và ngày mai được thực sự cưỡi sóng ra khơi đến Hoàng Sa, Trường Sa, bước đi trên đất liền hay ngoài biển cả đều là đất nước quê hương mình.

**Hùng vĩ thay toàn thân đất nước
Tựa Trường Sơn vươn tới Trường Sa
Từ Trà Cổ rừng dương đến Cà Mau rừng đước
Đỏ bình minh mặt sóng khơi xa.**

(Tố Hữu)

Hà Nội, 23-5-2013

CHƯƠNG

01

TỔ QUỐC TA BAO LA BIỂN CẢ

Biển Đông giữa lòng Đông Nam Á. Chuyển tốc hành thăm biển đảo ven bờ. Ra khơi xa thăm quần đảo Hoàng Sa - Trường Sa. Cùng em khám phá trên hải đảo, trong lòng biển và dưới đáy đại dương.

Bản đồ vùng biển Đông Nam Á do nhà địa lí người Hà Lan Jodocus Hondius vẽ và ghi chú khoảng trước năm 1606

Biển Đông giữa lòng Đông Nam Á

Hãy xoay quả địa cầu để khu vực Đông Nam Á hướng về phía chúng ta. Đúng như tên gọi, khu vực này nằm ở phía đông nam của châu Á, bao gồm một số đảo lớn nhỏ trong vùng biển phía tây nam của Thái Bình Dương. Đó chính là **Biển Đông**.

Biển có tên gọi như vậy vì nó nằm ở phía đông, phía mặt trời mọc so với nước ta. Ngoài nước Việt Nam ta, còn có tám nước nằm bao quanh Biển Đông: Trung Quốc, Philippines, Indonesia, Brunei, Malaysia, Singapore, Thái Lan và Campuchia.

Các nhà địa chất cho biết rằng, từ xa xưa, cách đây hàng trăm triệu năm, có một đại lục địa rộng lớn gọi là “siêu lục địa”. Sau đó, vào thời các loài khủng long bị tuyệt diệt, lục địa này vỡ ra thành các mảng trôi giạt. Các đảo ở Đông Nam Á, vốn gắn liền với Việt Nam và miền Nam Trung Quốc, bắt đầu tách ra. Ta có thể coi đó như những “mảnh ghép” của một bức tranh cổ xưa. Nằm giữa các mảng đó chính là Biển Đông.

Biển Đông là một vùng biển “nửa hở”, có những eo biển ăn thông với Thái Bình Dương và Ấn Độ Dương. Đây là những ngã tư, ngã năm trên bản đồ hàng hải, tàu bè tấp nập lưu thông giữa các nước trên thế giới. Không, phải nói chính xác là “ngã mười” mới đúng, vì có tới mười tuyến đường biển đi qua đây, thông qua các “cửa ngõ” là những eo biển như Malacca, Lombok, Sunda, Ombai-Wetar...

Đây là tuyến đường hàng hải quốc tế nhộn nhịp thứ hai của thế giới. Hằng ngày có khoảng 200 con tàu cắm cờ các nước qua lại nơi đây, trong đó phân nửa là tàu lớn trên 5.000 tấn, hơn 10% có trọng tải trên 30.000 tấn. Tàu chở gì vậy? - hẳn em muốn biết. Chúng là những con tàu chở dầu mỏ, khí đốt, hàng hóa công nghiệp và nhiều thứ khác nữa. Các nước Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc cần có dầu mỏ từ Trung Cận Đông hay Đông Nam Á? Những con tàu chở dầu tất phải đi qua đây. Ngược lại, họ muốn chở hàng hóa công nghiệp đi các nơi khác? Cũng lại qua đây! Nước Mĩ bên kia bờ Thái Bình Dương, muốn xuất khẩu hàng hóa công nghiệp hay nhập về các sản phẩm nông nghiệp của Đông Nam Á, không thể không qua đường này. Ấn Độ hay châu Âu muốn trao đổi hàng hóa với các nước châu Á - cách tốt nhất, đỡ tốn kém nhất cũng là đi qua Biển Đông!...

Các con tàu đi lại trên đại dương phải cập bến. Trong khu vực Đông Nam Á hiện có 536 cảng biển, trong đó có hai cảng biển có tầm cỡ lớn nhất và hiện đại bậc nhất thế giới là Hồng Kông và Singapore.

Như vậy đấy, Biển Đông có vai trò rất quan trọng, không chỉ đối với các nước trong khu vực mà còn là con đường huyết mạch đối với nền kinh tế thế giới, nói rộng ra là với sự ổn định và phát triển của thế giới.

EM CÓ BIẾT?

- ĐẠI DƯƠNG là những vùng nước rộng lớn bao phủ bề mặt Trái Đất. Toàn bộ đại dương thế giới chiếm tới 70% diện tích bề mặt hành tinh.

Hiện nay các nhà địa lí chia ra năm đại dương: Thái Bình Dương, Đại Tây Dương, Ấn Độ Dương, Bắc Băng Dương và Nam Đại Dương.

- BIỂN là vùng nước mặn có diện tích nhỏ hơn và nông hơn đại dương. Thường biển là phần mở rộng của đại dương ăn sâu vào một bộ phận đất liền.

Biển có các dạng khác nhau:

BIỂN MỞ là biển ăn thông với đại dương mà không bị các đảo hay mũi đất che chắn. Ví dụ, biển Hoàng Hải của Trung Quốc, biển Andaman ở phía tây Thái Lan hay vịnh Bengal ở phía nam Ấn Độ.

BIỂN KÍN là biển nằm hoàn toàn trong đất liền, không thông với đại dương nào. Như Biển Chết hay biển Caspia.

BIỂN NỬA HỒ là biển có các đảo hoặc mỏm đất che chắn, nhưng có một hay nhiều lối thông ra đại dương. Như Biển Đông, Biển Đỏ, Hắc Hải...

VỊNH là vùng biển ăn sâu vào vùng lõm của đất liền. Như vịnh Bắc Bộ. Tuy nhiên, có trường hợp gọi là vịnh, nhưng thực chất cũng là biển, như vịnh Bengal, Ấn Độ.

Chuyến tốc hành thăm biển đảo ven bờ

Nhìn trên bản đồ, nước ta có hình chữ S. Phía tây là đất liền, phía đông là bờ biển uốn lượn theo hình chữ S, nhìn ra Biển Đông mênh mông sóng vỗ.

Khi nói đến giang sơn, đất nước, ta phải hiểu bao gồm cả đất liền, sông ngòi, biển cả và vùng trời trên đó.

Đường bờ biển nước ta dài hơn 3.260 km. Trung bình cứ 100 km² diện tích thì có 1 km bờ biển. Trên thế giới, trung bình các nước phải 600 km² mới có 1 km bờ biển. Lại có những nước nằm trong đất liền như Mông Cổ, Lào không có biển. Thiên nhiên quả đã vô cùng ưu ái đất nước ta.